

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om beaktande av arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om beaktande av arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar.

I propositionen föreslås att en andel som motsvarar arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie på samma sätt som under tidigare år skall dras

av från arbetsinkomsten eller den förmån som utbetalas i fråga om de dagpenningförmåner som beräknas på basis av en persons lön. Avdraget föreslås vara 5 % 1999.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1999 och avses bli behandlad i samband med den. Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1999.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Sedan 1993 har hos löntagarna uppburits arbetstagares pensionsavgift enligt 12 b § lagen om pension för arbetstagare. Fr.o.m. samma år har också uppburits löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Det sammanlagda beloppet av avgifterna och premierna är 6,05 % av lönen 1998. Nämnade avgifter och premier uppbärs hos löntagarna också 1999, då det sammanlagda beloppet av avgifterna och premierna uppskattas till 6,05 % av lönen.

Dagpenningen enligt sjukförsäkringslagen bestäms på basis av de arbetsinkomster som konstaterats vid beskattningen eller som uppskattas särskilt. Rehabiliteringspenningen bestäms på samma sätt som dagpenningen enligt sjukförsäkringslagen. Motsvarande beräkningsmodell som grundar sig på arbetsinkomsterna gäller också i fråga om arbetslöshetsdagpenningen. Också den årsarbetsförtjänst som avses i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) bestäms utgående från arbetsinkomsten. I dessa och i alla övriga sådana fall då dagpenningförmånen bestäms på grundval av bruttoarbetsförtjänsten, skall verkningarna av arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie beaktas, annars blir ersättningsnivån i fråga om socialförsäkringsförmåner snedvriden i jämförelse med den inkomst som fås i form av lön. På basis av nämnda avgifter och premier dras 5 % av från den arbetsinkomst som utgör grund för dagpenningen 1998.

Det är ändamålsenligt att en bättre utkomst fås av arbete än av socialskydd. Därför föreslås att det avdrag som skall göras från arbetsinkomsten 1999 motsvarar de avgifter och premier som uppbärs hos löntagarna så, att de förmåner som redan betalas likväl inte sjunker. Därför föreslås att från de arbetsinkomster som utgör grund för dagpenningen eller alternativt från förmånsbeloppet skall 5 %, vilket motsvarar arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie, dras av innan dagpenningförmånen fastställs. Avdraget görs från den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen eller från den uppskattade arbetsin-

komsten. Avdraget på 5 % görs från sådan arbetsinkomst som ligger till grund för dagpenning som börjar betalas ut 1999. Social- och hälsovårdsministeriet utfärdar närmare bestämmelser om hur avdraget skall göras i fråga om respektive förmånsslag.

2. Propositionens verkningar

2.1. Statsekonomiska verkningar

Genom att 5 %, vilket motsvarar arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie, beaktas i den arbetsinkomst som utgör grund för dagpenningen, beräknas utgifterna för sjukdagpenningen, föräldrapenningen och rehabiliteringspenningen minska med sammanlagt ca 220 milj. mk på nivån för de totala utgifterna. På motsvarande sätt minskar utgifterna för arbetslöshetsdagpenningen med uppskattningsvis 320 milj. mk. Om det föreslagna avdraget inte görs i de dagpenningar som börjar betalas ut 1999 stiger statens utgifter med 240 milj. mk. I fråga om sjukförsäkringen innebär utgiftsökningen att statens utgifter ökar till fullt belopp. I fråga om utkomsskyddet för arbetslösa är statens andel av utgifterna för förtjänstdagpenningarna cirka hälften.

2.2. Verkningar för förmånstagarna

Det föreslagna avdraget på 5 % är lika stort som avdraget 1998. Förmånstagarens ställning påverkas inte i jämförelse med 1998.

Det att pensionsavgiften och arbetslöshetsförsäkringspremien beaktas till 5 % i grunderna för dagpenningen innebär i praktiken att beloppet av den enligt förtjänsten avvägda arbetslöshetsdagpenningen minskar med 4—9,80 mk om inkomsterna per månad är 3 000—11 000 mk och med ca 6—14 mk om inkomsterna är 11 000—30 000 mk per månad.

I fråga om sjukdagpenningen, föräldrapenningen och rehabiliteringspenningen är verkningen högst ca 14 mk per dag vid inkomster som överstiger 100 000 mk per år. För personer med inkomster som understiger

80 000 mk per år är verkningen mindre än 10 mk per dag.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Vid beredningen har Folkpensionsanstalten, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf, Akava ry, Palvelutyönantajat ry samt Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund hörts.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1999 och avses bli behandlad i samband med den.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1999.

6. Lagstiftningsordning

Med tanke på lagstiftningsordningen intar 15 a § 2 mom. regeringsformen en central ställning. I detaljmotiveringen till denna bestämmelse i regeringspropositionen i fråga konstateras att begreppet grundläggande utkomst i sig är oberoende av den gällande

sociallagstiftningen. Avsikten med bestämmelsen har således inte varit att trygga enskilda förmåner eller att bevara nivån på dessa förmåner, som för närvarande regleras genom vanliga lagar. Då man bedömer huruvida den grundläggande utkomsten är tillräcklig, är det enligt motiveringen till regeringens proposition av betydelse huruvida en person enligt en helhetsbedömning av de lagstadgade systemen för utkomstskyddet och hans situation i övrigt, t.ex. familjeförhållandena, har förutsättningar att erhålla sin utkomst oberoende av att de normala utkomstmöjligheterna har försvagats på grund av en sådan omständighet som nämns i bestämmelsen. Sådana ändringar i lagstiftningen som innebär ett väsentligt ingrepp i det skydd för den grundläggande utkomsten som tryggas på ovan nämnt sätt motsvarar således inte förutsättningarna i 15 a § 2 mom. regeringsformen.

Grundlagsutskottet har ansett att det att löntagarnas specialavgifter beaktas i de på arbetsinkomsten grundade dagpenningförmånerna inte utgör något problem med tanke på statsförfattningen.

I enlighet med det ovan anförda kan regeringens proposition inte anses innehålla sådana förslag som skulle försvaga det skydd för den grundläggande utkomsten som avses i 15 a § 2 mom. regeringsformen. Därför kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om beaktande av arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Om det genom lag, förordning eller statsrådsbeslut bestäms att i beloppet av dagpenning eller motsvarande förmån skall beaktas

de arbetsinkomster som en person fått i arbets- eller tjänsteförhållande, skall från dessa arbetsinkomster eller från den förmån som utbetalas avdras fem procent 1999.

2 §
Närmare bestämmelser om tillämpningen
av denna lag utfärdas av vederbörande mi-
nisterium.

3 §
Denna lag träder i kraft den 1 januari
1999.

Helsingfors den 25 september 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister
Sinikka Mönkäre